Posamezna številka stane 60 vinarjev.

7. Številka. Maribor, dne 19. februarja 1920. 54. letnik.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 24 K, pol leta 12 K in za četrt leta 6 K. — Naročnina izven Jugoslavije 32 K. — Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Udje „Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo, če obsegajo 4 strani 40 vin., na 8 straneh 60 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta štev. 5, sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat K 1·80. Za večkratne oglase primeren popust. V oddelku „Mala naznanila" stane beseda 50 vin. — Inserati se sprejemajo do torka opoldne. Nezaprte reklamacije so poštnine proste.

Za volilno pravico kmetskih žensk.

Poslanec dr. Hohnjec je v imenu Kmetske zveze pretekli teden poslal ministrskemu predsedniku Davidoviču in ministru notranjih zadev Pribičeviču ta-le protest:

Po vesteh, ki jih je te dni časopisje razširilo v javnost je ministrski svet končno odobril volilni red za občinske volitve v Sloveniji, kateri med drugimi modernemu mišljenju nasprotujočimi določili tudi vsebuje izključitev ogromne večine slovenskega ženstva od volilne pravice. Volilna pravica se je namreč razširila, kakor se poroča, na strokovne delavke in druge nastavljenke v trgovskih in industrijskih podjetjih, ne pa tudi ne kmetske ženske.

To naj bi torej bilo plačilo za razumno in požrtvovalno gospodarsko delo, katero so kmetske žene in mladenke med in po vojni izvrševale ter ga še vedno vršijo v prid občini, deželi in državi? To naj bi bila nagrada za tisto vnemo, s katero so žene in dekleta po vseh krajih širom naše domovine širile jugoslovansko idejo, in z vzstrajno agitacijo delovale za njeno uresničenje?

Naša kmetska politična organizacija se ne more misliti, da bi država ali boljše rečeno vlada, ki ima sedaj državo v svojih rokah, s tako grdo nehvaležnostjo plačevala pridnost, razumnost, skrbljivost, požrtvovalnost, delo- redo in rodoljubje slovenskih žensk na deželi. Naša politična organizacija zahteva pravičnost in enakopravnost za vse sloje in stanove in za oba spola in ne bo nikdar pritrdila volilnemu redu, ki bi na škodo kmetskemu stanu tako sramotno bil v obraz demokratizmu in njegovim temeljnim zahtevam; kakor občinski volilni red sedanje demokratsko-socijalnodemokratske vlade.

Slovenska Kmetska zveza za Štajersko odločno ugovarja zoper vsako omejevanje ženske volilne pravice in zoper vsako politično oškodovanje kmetskih interesov ter zahteva za vse državljane obeh spolov splošno, tajno, direktno in enako volilno pravico v smislu pravega demokratizma.

Kmetsko ženstvo — njegovi nasprotniki in njegov edini prijatelj.

Takoj, ko je objela trobratski nam narod samostojna Jugoslavija, ste stavili Slovenska ljudska str. in Kmetska zveza na vseh svojih zborovanjih odločno zahtevo: V Jugoslaviji se mora uvesti splošna volilna pravica, osobito še za naše kmetsko, pošteno in krščansko ženstvo, ki je v vojni največ pretrpelo, največ žrtvovalo in v onih za glavo nevarnih avstrijskih časih največ storilo za poglobitev jugoslovanske deklaracije med ljudstvom po deželi!

Prišla je Jugoslavija in z njo tudi kmalu na vladino površje največji nasprotniki splošne enakopravnosti ženstva pri volitvah — liberalci in socijalisti. Ker je pa bil klic po ženski volilni pravici le prisilen in je udarjal na vladina ušesa od vseh strani Jugoslavije, so napeljali liberalci in socijalni demokrati valove zahteve ženske volilne pravice na svoj liberalno-socijalistični mlin. Kakor je razvidno iz najnovejšega občinskega volilnega reda za Slovenijo, so dobile volilno pravico le liberalne mestne in tržke gospodične ter delavke po tovarnah in uslužbenke po trgovinah, ki so po večini socijaldemokraškega kopita. V obleko ženske volilne pravice so oblekli liberalno-socijalistični vladar v Ljubljani in njegovi bratje v Beogradu le liberalno in socijaldemokraško ženstvo. Naše krščansko misleče, čuteče in živeče kmetske žene in dekleta pa ne bodo smele voliti, kakor bi bile manj vredne, nego gosposke gospice in fabriške delavke. Ali ni to krivica, katera bi se ne smela niti imenovati v svobodni državi! Ker se naši liberalci in socijalisti bojijo, naše kmetsko ženstvo bi volilo krščanske može, bi nastopilo s svojimi glasovnicami za kandidate Kmetske zveze, so se zbali te ženske volilne vojske, pa so jim kratkomalo odrekli volilno pravico.

To krivično in strankarsko zagrizeno postopanje nadliberalca dr. Žerjava in njegovih beograjskih sodrugov je nesramno in brezobzirno strankarstvo liberalno-socijalistična bojazljivost in navadna lumparija.

Iz dejstva, da so dobile od liberalcev in socijalistov volilno pravico le liberalke in socijalistke, pač lahko uvidijo naše žene in dekleta po deželi, da jim ni pričakovati prijateljstva — še manj pa pravic od strani liberalcev in socijalistov, ki znajo polniti le svoje strankarske malhe in bisage. Pa tudi liberalni bratci — samostojni niso doslej nikjer in niti enkrat povzdignili glasa za splošno žensko volilno pravico kmetskih žen in deklet. Samostojna je torej lepa prijateljica kmetskih žen in deklet po vzgledu svojih duševnih voditeljev — liberalcev!

Edina Kmetska zveza, njeni voditelji in govorniki so stavili povsod zahtevo: Našemu kmetskemu ženstvu zasluženo splošno volilno pravico. Dr. Korošec se je obrnil, dne 12. t. m. na našega ministrskega predsednika Davidoviča in notranjega ministra Pribičeviča z izjavo in zahtevo: „Izključitev kmetskih žen od volilne pravice znači za slovensko ženstvo žalitev. Slovenske kmetske žene z ozirom na svojo socijalno in gospodarsko važnost in z ozirom na svojo visoko kulturo zahtevajo svojo ravnopravnost z ženami ostalih slojev!"

Kmetske žene in dekleta, liberalci, samostojni in socijalisti so vaši politični sovražniki, ker vam hočejo krajtti in vas prikrajšati za prebridko zasluženo volilno pravico. Kmetska zveza se je edino borila in bo zastavila še v zadnjih odločilnih trenutkih vse svoje moči, da pribori kmetskemu ženstvu volilno pravico. Kmetska zveza je edina prijateljica našega vrlega ženstva na deželi. Kmetske žene in dekleta, v boj za zmago braniteljice vašega prava — za Kmetsko zvezo pri občinskih in državno zborskih vo-

LISTEK.

Januš Golec.

Pred peklenskimi vrati.

Mislite, da so me doma kaj vprašali: Hočeš li študirati? Kaj še! Zvedel sem še le dokaj pozneje, da so nasvetovali že davno rajna stara mati očetu: Fant mora z doma kam drugam v šolo, sicer se bo čisto izpridil med sedlarskimi stepuhi.

Pri naši hiši pa je bil vedno babičen nasvet — svati ukaz. Komaj sem dopolnil 8 let, so me naložili oče na lojtercе, peljala sva se skoz v Celje, da bi postal enkrat gospod in ne — sedlarski stepuh.

Huda, bridka in solzno grenka je bila ločitev osemletnega otroka od sicer samotnega doma in matere. Sla mi bila mesto in železnica nekaj čisto novega; a ne uteha za ostavljeni dom in ljubljeno mater. Dolgo, dolgo sem zaviral neusuhljivi vrelček otroških solz, predno sem se enkrat obrisal pošteno objokane oči in začel za kmetskega otroka novo življenje v mestu — šolanje za gospoda na hribu sv. Miklavža, kjer sem stanoval s svojim starejšim sestričem pri stari kavo ohromelem babletu.

Ta hrib sv. Miklavža je objemal v onih časih, ko sem mu tekal jaz po njegovem hrbtu neko posebnost, kar se tiče hiš in njenih tedanjih prebivalcev. Kočure in bajte na tem hribu, ki so jih že pa davno zamenjali in nadomestili z novimi stavbami, so bile za mojega likanja v srednji šoli vse starodavne lesene, razdrapane, umazano zakajene in že v starostnem razsulu. Bivali so v njih sami staro bolehavi in krehavi ljudje, po največ sključene starke, ki so se pripravljale pod pastirskim vodstvom očetov kapucinov na prestop praga večnosti. Toliko se še spominjam, da je bilo teh sključeno bogomolnih stark dokaj po onih bajtah in dilah na hribu sv. Miklavža. Jaz sem se bal ne — plašil teh babur, ker so vedno tako jokavo govorile, ko so stopale navkreber proti kapucinom, štorkljajoč s palicami, na katere so se opirale pri hoji.

Edina mogočno lepa stavba na hribu sv. Miklavža je bila za mojih študentovskih časov takozvani „Kapeinerhof". Prebivala je v njem gospoda nemške govorice.

Odkrito prizuano: s svojimi sosedi na hribu sv. Miklavža nisem bil nič kaj zadovoljen. Bili so vse prestari in preresni za otroka, ki je moral od ljubljenega doma iz bojazni starišev, da bi se jim otrok ne izpridil med domačimi otročaji. Baš ni trpelo dolgo, pa sem štrbunknil tudi kot celjski študentek v tolmun vseh otroških, stepuških fantalinov, ki so si šteli v dom in stanj desni breg Savinje. Ko tujec iz dežele, ki je bil skraja dokaj neroden v pretepavem pobalinstvu, so mi nagajali, me napadali, mi metali kamenje in me podili, dokler nisem stal na zame pravomočgo ščitnih tleh hriba sv. Miklavža. To vežbanje otroškega rekruta iz dežele v vseh spretnostih predmestne fantalinske nagajivosti tudi pri meni ni trpelo dolgo. Ne da bi se hvalisal, pa je tičalo v meni že prav od rojstva dokaj talentov za pretep. Te moje prikrite in nevzbujene zmožnosti so mi otroško mladostni sovražniki vzbudili in jih razdražili, da sem bil v kratkem na hribu sv. Miklavža večji pretepač, nagijivec in nepridiprav kot kedaj doma med sedlarškimi stepuhi, iz katerih sredine sem moral pod pretvezo, da se ne bi izpridil in nebi bil nikdar za gospoda. Kot otroški junak hriba sv. Miklavža se nisem oboroževal liki Goljat z mečem in sulico, ampak bolj po muširu mladostnega Davida z dolgim in vitkim ravnilom. To leseno orožje sem znal sukati tako urno in uspešno, da me ni rad srečal nobeden moj nasprotnikov sam brez varnostne družbe ali starostnega spremstva. Pa tudi jaz sem se moral skrivati na pohodih v in iz šole po samotnih stezah, ki so vodile do mojega stana, sicer bi mi bila moja koža že izza onih otroških dni še bolj ustrojena od udarcev in sunkov kot sicer. Skrival sem se pred gručami nasprotnikov, napadal in maščeval sem se le nad posamezniki. Do kacega sklepa pravega miru med nami fantalini sploh ni prišlo, živeli smo v vedni vojni; jaz pa še v osamljenem prognanstvu na hribu sv. Miklavža, kjer so me plašile krehljave starke, njih počasno starostno drsanje po hribu in vedno jokajoči glas pomešan z dolgimi izdihi, ki so pomenjevali bogzna kaj . . .

Ni tokrat moj namen, da bi predočil bralcem celo sliko mojega otroškega bivanja in pohajkovanja po hribu sv. Miklavža, ampak dotaknil bi se rad s par stavki onega za me še danes čudnega doživljaja, ki sem ga tudi zgoraj naslovil „Pred peklenskimi vrati.".

— — —

Za boljše umevanje in pravi presodek teh tukaj opisanih „peklenskih vrat" še moram omeniti dve posebnosti, s katerimi sem se sestal kot otrok na hribu sv. Miklavža.

Edino odraslo žensko bitje, katerega se nisem bal in ne ogibal na Miklavževem hribu, bila je pod tem imenom vsem znana mesarjeva teta. Bila vam je to orjaško velika, na širokost obsežna ženska, vedno zabuhlo rdečega obraza. Stanovala je dalje od mene v zidani hiši. Njen mož je imel mesnico v mestu. Teta je pobirala in zapisovala v mesnici denar, hodila je vsaki dan po večkrat s hriba v mesto. Stopala je navzdol in navkreber vsikdar počasnih, dostojanstveno odmerjenih korakov kot se je to že spodobilo in je kaj lepo pristojalo debelo veliki mesarjevi teti. Med potjo je teta večkrat postala, se podprla z mesarsko samozavestjo z obema rokama v bok in se pritajno smehljala sama zase in brez vsacega vidnega vzroka.

Babure na šmiklavškem hribu, slišal sem večkrat na lastna ušesa, so javno govoričile: mesarjeva teta so pijanka, vlečejo prav vsaki dan enega okroglega iz mesta na hrib, radi tega pa stopicajo tako počasno oprezno, smeje se sami zase v tajnostno radostnem pogovoru z vinskimi duhovi. Jaz kot otrok pač nisem mogel nikoliko soditi o tetini treznosti ali vinski bratovščini, ker zapotekala se ni, vedno smehljajoči obraz pa mi ni bil dokaz: mesarjeva teta bi se vdinjali pijanosti.

tvah! Če že ne prej, pa po zmagi Kmetske zveze v občinah in v prihodnjem parlamentu bodo naši krščansko zavedni poslanci izvojevali našemu kmetskemu ženstvu volilno pravico, katero jim v nebo vpijoče krivično odrekajo sedanji vladarji — liberalci in socijalni demokrati.

Papež za razporoko?

Pred nekaj dnevi so prinesli slovenski liberalni listi z veliko slastjo novico, češ, da bo papež dovolil ločenim zakonskim, da se poroče z drugo osebo. „Domovina" se že hinavsko zaganja v papeža in pravi, da bo papež dovolil to zaradi tega, ker se boji, da izgubi v nekaterih državah preveč vernikov, ki so izstopili iz katoliške cerkve samo za to, da se lahko v drugič poroče.

Ali je to mogoče? Ali je mogoče, da bi cerkev dovolila razporoko in zopetno ženitev ločencev, dočim drugi zakonski še živi? Cerkev kaj takega ne more dovoliti in skozi 1900 let tudi nikdar dovolila ni. Politični list sicer nima naloge, da bi ljudi učil verske resnice, toda da se sami prepričate, kako neverni in nevedni so liberalci v verskih rečeh, poglejte v srednji katekizem, vprašanje 637: „Ali se zakon more razvezati? Zakon se ne more razvezati drugače, kakor s smrtjo enega izmed zakonskih." Seveda pristavlja katekizem, da „more cerkvena gosposka iz važnih vzrokov dovoliti, da zakonska živita ločena drug od drugega; nikdar pa ne sme in ne more cerkev dovoliti, da bi se taka ločenca na drugo stran poročila pred smrtjo enega izmed njiju! Neločljivost in nerazdružljivost zakona ni uvedla cerkev, ampak je določil njen Ustanovnik, Kristus: „Vsak, kateri se loči od svoje žene in vzame drugo, prešušutuje, in kateri vzame ločeno od moža, prešuštuje!" Ta določba ostane v veljavi do sodnega dne in noben papež je ne more spremeniti!"

In je tudi še noben papež ni! Papež Klement VII. je raje dopustil, da je cela Angleška odpadla od Cerkve, kakor da bi bil dovolil razporoko! Angleški kralj Henrik VIII. se je leta 1509 poročil s Katarino in imel z njo pet otrok. Leta 1526 pa se je hotel kralj ločiti od nje in se poročiti z dvorno damo Ano Boleyn, s katero je že več let živel v prešuštvu. Zahteval je od papeža Klementa VII., da razveljavi njegov zakon s prvo ženo. Delal je obljube in skušal podkupovati. Toda zaman! Nazadnje je grozil, če mu papež ne dovoli razporoke, da odpade od cerkve ter odtrga od nje svoje podanike in kneze. Ko mu papež razporoke ni dovolil, je kralj svojo grožnjo leta 1531 res izvršil: odpadel je od rimske cerkve in proglasil sebe za papeža, poglavarja angleške cerkve. Papeža Klementa VII. je odpad neizmerno bolel. Toda razporoke ni dovolil! — In zdaj, ko je krščanska misel in udanost katoličanov do sv. Cerkve mogočna, kakor že davno ne: zdaj naj bi papež dovolil razporoko? Kdor kaj takega trdi, je ali neveden ali pa hudoben, ali pa oboje!

Hudobnost bi človek prisodil liberalnim listom, ki so prinesli zgoraj omenjeno novico, da bo papež dovolil razporoko! Hudobnost prav tako kakor nevednost! Kdo pa je zahteval in še zahteva razporoko? Kdo zahteva civilni zakon? Ravno isti liberalci, ki zdaj poročajo o papežu, da hoče dovoliti razporoko. Po nauku liberalizma nima sklepanje zakona z vero nič opraviti. Zakon po liberalnih načelih ni zakrament, ampak samo pogodba dveh ljudi, da hočeta živeti skupaj, dokler bo jima ugajalo; potem pa lahko gresta narazen, kadar hočeta, in skleneta nov zakon. Liberalci vedo: Če bo zakon samo civilna pogodba, sklenjena pred županom, ne pa v cerkvi, potem bode družini vzet verski značaj, družina ne bo več na temelju vere; brezverski značaj družine bo vplival tudi na domačo vzgojo otrok in tako bi liberalci ali demokratje ali kakor se že imenujejo, dosegli svoj namen: brezverski rod! Zato so slovenski liberalci zahtevali razporoko. Leta 1906 je napisal liberalec dr. Novak v „Slovanu": „Postava mora statuirati (določiti) razdružljivost zakona tudi za katoličane!" Leta 1912 so glasovali liberalci v državnem zboru za razporoko ali zakon na odpoved. Slišali smo tudi, da je liberalna „Zveza jugoslovanskih žen" pobirala podpise za razporoko. Pred nekaj tedni je v listu „Epoha" nek brezverec Jovanovič zahteval, da se mora v naši državi uvesti civilni zakon.

Liberalci so torej tisti, ki hočejo razporoko! In zakaj so zdaj prinesli lažnjivo novico, da bo papež dovolil razporoko? Iz dveh vzrokov: Prvič hočejo s svojo novico pripravljati ljudstvo za razporoko, ker vedo, da je slovensko ljudstvo tako globoko krščansko, da se s studom odvrača od vseh, ki bi mu hoteli vsiliti razporoko. Drugič pa hočejo v našem ljudstvu s svojimi lažmi vzbuditi nezaupanje do sv. Očeta in mu iztrgati udanost do sv. Cerkve. Računajo tako: Najprej moramo ljudstvu, ki se tako trdno drži katoliškega nauka o nerazdružljivosti zakona, vzeti vero in zaupanje do papeža; zato pišimo, da bo papež dovolil razporoko! Nekaj jih bo le verjelo! Obenem pa bomo s tem ljudi pripravili, da se bodo navadili in sprijaznili z mislijo na razporoko. Potem pa bodemo lahko začeli naravnost in odkrito delati za popolno zakonsko ločitev. In dosegli bi oboje: nezaupnost in mržnjo do papeža in pa razporoko! To je račun liberalcev. Odtod njihova lažnjiva vest. Sami hočejo razporoko, pa dolžijo papeža, da jo hoče uvesti! —

Dr. Korošec za versko svobodo.

Bosanska vlada je potom naredbe prepovedala srednješolskim dijakom vstopiti v Marijine družbe in je ukazala, da se vse dijaške Marijine družbe razpuste in da dijaki niso več dolžni iti k sv. maši, niti prejemati sv. zakramentov. Dr. Korošec in St. Banič sta v imenu Jugoslovanskega kluba stavila na ministra prosvete in ministra vere to-le vprašanje:

Gospod minister! Dne 17. januarja t. l. je pokrajinska vlada za Bosno in Hercegovino v Sarajevu izdala naredbo, s katero se razpuščajo dijaške Marijine Kongregacije in se zabranjuje dijakom vstopiti v taka društva.

Ta prepoved čisto verskih društev težko žali najsvetejše pravice osebne svobode, nosi na sebi značaj odkritega sovraštva proti veri in Cerkvi in more roditi težke posledice, ki bodo pogubonosne za našo mlado državo.

Poleg vsega tega dela edijozen utis tudi dejstvo, da je to naredbo izdal uradnik pravoslavne vere.

Slišimo tudi, da se z gornjo odredbo ukinjujejo za dijake duhovne vaje in dolžnost obiskovati sveto mašo, čeprav je edinole pristojna cerkvena oblast kompetentna, da o tem odloča.

Prosimo gospoda ministra, da resno vzamete to vprašanje v pretres in nam odgovorite:

1. Ste li voljni, ukreniti vse potrebno, da se tu zgoraj navedene naredbe razveljavijo?

2. Ste li voljni pozvati na odgovor avtorje teh vznemirljivih, izzivajočih in reakcijonarnih naredb?

3. Kake garancije ste pripravljeni dati, da se podobni pojavi že v naprej onemogočijo?

Prosimo na vprašanje pismen odgovor. Izvolite, gospod minister, sprejeti izraz našega odličnega spoštovanja. Beograd, dne 4. februarja 1920. — Dr. Anton Korošec, ministrski podpredsednik na razpoloženju; Stanko Banič, narodni poslanec.

Bosanska vlada je res ukinila svojo naredbo in ostalo je pri starem.

Kmetovalčevi zvesti pomočniki.

Neizmerna je škoda, ki jo napravijo kmetu leto za letom razni zajedavci z objedavanjem kulturnih rastlin. Uspešna omejitev te škode bi bila nemogoča in kmetovalec bi moral podleči svojim vsakojakim škodljivcem, da nima v vrstah živalstva samega veliko zvestih pomočnikov, katerih premnogokrat niti ne pozna in ki mu vendar pomagajo zatirati škodljivo svojat. Če jih pa sicer pozna po imenu in zunanjosti, ne pozna jih po njih dejanju in nagonu ter ima marsikaterega koristneža za škodljivca.

Krt.

Nič kaj redkega ni videti kakega nerazsodneža ko čaka na travniku z motiko v rokah na krta, da bi mu izpihnil življenje, ker mu ta narovlje krtinje, češ, da je vsled tega težje kositi. Ko bi vsak, ki se trudi ubiti krta, se vsaj potrudil mu razparati še trebuh, da bi videl želodčevo vsebino, sigurno se ne bi nikdar več lotil tako nepremišljene morije. Niti trohice sledu od kake rastline ni najti v krtovem želodcu, ampak samo razne žužke, katerih pohrusta krt sila veliko, ker je zelo požrešen. On je zelo koristna žival in če je že kje tuintam, recimo, n. pr. na vrtu vsled rovanja nadležen, ga še zategavoljo ni treba ubiti, ker ga je mogoče prepoditi tudi na drug način. V petrolej ali katran namočene cunje, vtaknjene v njegove rove, ga prepode sigurno, ker mu je ta duh zoprn.

Hršica, netopir in jež.

Še manj poznajo in vedo ceniti na kmetih hršico ali malo revko, po nekod pičmuš imenovano. Zamenjujejo jo s poljsko mišjo, čeravno se od nje po rujavkasti dlaki in dolgem špičastem rilčku nedvomno razlikuje. Streže se ji po življenju, četudi pomaga ona zatirati razno golazen. In enako se godi netopirjem, ki ne store nikomur nič žalega; pač pa polove noč za nočjo na milijone škodljivega mrčesa. Edini jež je bolj srečen. Njega se vendar pardonira, saj ima celo čast v mnogih hlevih loviti ščurke in drugo sličnо nadlego.

Lisica, podlasica.

Pa tudi lisice, podlasice, kune in druge enake zveri niso kmetovalcu vedno tako škodljive, kakor so razvpite. Seve, če se razmnože tako, kakor so se tekom svetovne vojne, ker so imeli njih zasledovalci drugi posel, tedaj postanejo precej nadležne in pravi strah mnogi kurji družini. Vendar jim pade v zobe i

---

Pač nisem verjel govoricam babur, katerih sem se plašil. Mesarjeva teta je bila v mojih očeh pošteno dobra ženska, katere se nisem bal, ki me je večkrat peljala za roko in mi podarila neštetokrat groš. Groš, to je bil v onih časih za otroka celo premoženje. Groš pa sem prejel od smehljajoče se mesarjeve tete vsikdar, kadar sva šla skupaj od kapucinskega mosta na hrib sv. Miklavža prav do tetinih vežnih vrat, kjer mi je stisnila v nagrado za spremstvo groš. Prosila me je velikokrat, da sem jo spremljal do doma, kadar se je vračala iz mesta po dnevu. Med potjo nisva sploh nič govorila, ali pa malo, ker teta me je le držala za roko in se smehljala sama zase. Z mesarjevo teto sva bila toraj prijatelja, jaz bi jo bil spremljal tudi brez groša vsaki dan do doma, da bi mi bila rekla. Najunega prijateljstva nama ni zavidal ali kršil nikdo, vsaj jaz tega nisem opazil nikdar. Toliko mi je znanega od mesarjeve tete, toliko se spominjam še danes s hvaležnostjo na že davno rajno teto, ki me je vodila tolikokrat po materinsko za roko in mi podarjala za otroško spremstvo groš.

Druga posebnost šentmiklavškega hriba, katerega sem se pa bal in izogibal kot samega ta rogatega bognasvaruj, je bil moj sosed, šafer Tinček.

Sem že omenil ono v mojih časih edino lepo in veliko hišo na našem hribu imenovano „Kapeinerhof". Krog tega Kapeinerhofa je bilo precej veliko posestvo, katerega je oskrboval šafer Tinček. Bival je Tinček v razklopotani kočuri, ki je čepala na ravni dober streljaj navzgor od Kapeinerhofa. Družbo sta delali Tinčeku v bajti dve starikavi baburi, katerih imen nisem čul nikdar, zatorej jih tudi ne morem zaupati javnosti.

Pa ta Tinček je bil po svoji rasti preklasto dolga surovina v dobesednem pomenu. Bil je grd šnopsar, ki se je nalival in vpijanjal z žgano pijačo po cele dneve in noči. O Tinčekovi pijanosti pa niso govoričile samo šentmiklavške babure, ampak spoznal in občutil sem jo premnogokrat tudi jaz kot otrok. Kadar se je vračal šnopsar Tinček iz žganjarne na hrib, nahrulil je vsacega katerega je srečal. Nam paglavcem pa je navijal ušesa brez vsacega vzroka, samo, če je le ujel in zagrabil kacega. Bal in ogibal sem se ga jaz, ker sem večkrat med solzami in krikom okušal njegovo pest, bali so se ga pa tudi moji sprotniki. Največja pokora pa je bil Tinček za svoji stari sostanovalki. Vsikdar, kadar je med kletvijo pripolovratil domov, se je čul iz sosedne kočure kreg, vpitje, trušč in pretep, ki je končal s pobegom obeh stark. Ko ste utekli ubogi starki vsaka po svoji stezi, je razbijal in robantil Tinček sam po bajti, dokler ga ni premagal zaspanec vsled jeze in pijanosti. Iz treznjen in prespan je Tina zopet delal, starki ste se vrnili v kočuro, zavladal je mir na hribu sv. Miklavža.

Z vsakim je bil Tinček osoren, ali pa sploh ni ogovarjal nikogar, le z mesarjevo teto sta kramljala preko plota vselej prijazno ter ljubeznjivo. Sentmiklavčanke so govorile ter raznašale, da mu plača teta večkrat kak frakel za njegovo pijansko grlo, radi tega je z njo prijazen, ker sta si brat in sestra v objemu žganega alkohola. Se celo mene je pustil pri miru, kadar sem stopal ob tetini roki, tedaj sem mu tudi slobodno pogledal v njegov surovi, pijansko zabruhli obraz in njegove krvavo obrobljene oči.

Vem, da razun mesarjeve tete ni maral nikdo za pijanega šaferja Tinčeka, ki je bil v pijanosti surov pretepač, ki se je zaletaval v vsacega, ki je bil treznejši in slabejši od njega.

Naenkrat pa je pijanec Tinček nekam izginil, nisem ga videl in nisem ga več slišal razsajati, kleti in robaniti krog Kapeinerhofa. Vsi Sentmiklavčani smo se oddahnili po skrivnostnem izginu surovine Tinčeka. Na hribu sv. Miklavža sta zakrilatila mir in zastopnost brez krika in pretepa med sosedi. Le mi paglavci smo se ravsali ob vznožju hriba, pa brez strahu, da plane po nas odkod iz zasede bognasvaruj pijani Tinček in nas razpodi iz odločilne bitke brez ozira, kdo je napadalec ali napadenec.

O Tinčekovem nenadnem izginu ni znal sporočiti nikdo kaj gotovega. Govoričili in ugibalo se je marsikaj, pa prave resnice ni znal nikdo, še Tinčekova prijateljica, mesarjeva teta ne, katero sem tudi vprašal, kam bi se bil pogreznil strah vseh paglavcev — preklasti šafer Tinček.

Pohujšanje, katerega je uganjal na hribu svetega Miklavža pijanec Tinček se je pozabilo nekaj tednov, ko ni nikdo več videl in ne slišal pretepača in rogovileža.

Minula sta celo leto in dan. Na Kapeinerhofu se je pojavil kot strela iz jasnega šafer Tinček. Lotil se je dela, kosil je seno ob plotu, ko je prišla mimo mesarjeva teta. Pozdravila sta se, si segla na dolgo in prijazno v roke, teta se je zakrohotala na ves glas, še stresla enkrat Tinčeku roko in ga vprašala: „Tinček, Tinček, kje pa si se klatil celo leto?" Tinček si je obrisal potno čelo in se odrezal prav na kratko: „Celo kalendro so mi prisodili, ker sem pretepal Slovence." Toliko sem slišal in razumel: Tinčeka so vtaknili pod ključ, ker je bil udeležen pri onem navalu celjskih nemškutarjev na sokolske izletnike, ki so obiskali iz Češke prijazno Celje.

Teta in Tinček sta se še rokovala dolgo v prijateljskem razgovoru, dokler se ni okrenila teta na odhod z vprašanjem: „Tinček, kedaj se pa vidiva zopet?"

Tinček je odgovoril črnogledo in rezko: „Oh, mesarica, če se ne srečava poprej, gotovo pa pred peklenskimi vrati!"

Teta je stopila navzdol, Tinček je nabrusil koso in kosil, meni je pa donelo po ušesih: Če se ne srečava poprej, gotovo pa pred peklenskimi vrati! Tinček ni niti slutil, koliko groze, strahu in razmišljevanja je nagnal v otroško dušo, ko je izblebetal ono srečanje teto in njega pred samimi peklenskimi vrati. Nisem razumel, še manj pa sem mogel verjeti ono strašno srečanje blago smehljajoče se tete s pijanim pretepačem pred peklenskimi vrati!

Konec prihodnj.